

Stichting Landelijk Gebied Haren

Aan ondersteuners en geïnteresseerden van de Stichting Landelijk Gebied Haren (SLGH)

In deze tweede nieuwsbrief doen we verslag van de informatieavond op 19 september jl. en de plannen die naar aanleiding van de opmerkingen van aanwezigen zijn gemaakt. We zijn verheugd door het grote aantal aanwezigen (bijna 50 mensen) en door de constructieve betrokkenheid die bleek uit het gesprek in het tweede deel van de avond.

De voorzitter van het stichtingsbestuur Marinus Brijker schetste in zijn inleiding het ontstaan van de stichting, de doelstellingen en de activiteiten die van meet af aan zijn ontplooid. Hij benadrukte het belang van een zo groot mogelijke groep van belangstellenden en ondersteuners die zich achter de doelen van de stichting schaaft.

Jan Wittenberg presenteerde een beeldverhaal over landschap en cultuurhistorie van Onnen en Glimmen. Daarin legde hij verbanden tussen de ontstaansgeschiedenis, bodemopbouw, bewoningsgeschiedenis, de aanleg van de spoorlijn en andere ingrepen. Daarmee liet hij zien hoe ingrepen het landschap negatief en positief kunnen beïnvloeden.

"We wonen nu in een grote gemeente met heel veel groen, natuurlijk groen en agrarisch gebied. Wat zou het mooi zijn als in de toekomst de agrarische productie binnen de gemeente Groningen vooral plaats zou vinden voor de lokale markt, in samenhang met zorg voor natuur en landschap. Dan maak je echt een stap op weg naar een duurzame samenleving."

In het tweede deel van de avond stelde Jan Schuurmans

de vraag: "als er iets gebeurt in je omgeving, kunnen wij dan iets betekenen?"

Er kwamen tegenvragen, zoals over het werkgebied van de stichting. Iemand sprak zorgen uit over de groenstructuur van het voormalige Biologisch Centrum: valt die daaronder? (het groen is daar "veilig" tot 2030). Gaat de stichting zich bezighouden met de onbebouwde, groene plekken in Haren, zoals tussen Hertenaan en Weg voor de Jagerskampen?. Het is duidelijk dat er niet altijd een scherpe grens kan worden getrokken tussen het landelijke gebied en de bebouwde omgeving. Afhankelijk van de omstandigheden kunnen we als stichting besluiten om al of niet te reageren op plannen van de gemeente.

Andere dingen die ter sprake kwamen:

- hoe zit het met de landbouw: zijn er misschien botsende belangen? Hoe betrekken we de boeren bij de stichting?
- Zijn er contacten met de verenigingen Dorpsbelangen?
- Denkt de stichting na over ecologische verbindingzones en de ecologische structuur van Haren?
- Is Haren al opgenomen in het wijkenbeleid van de gemeente?
- Hier en daar zie je in Haren dat bewoners de bermen in hun eigen buurt natuurvriendelijk gaan inrichten en beheren. Hoe gaat dat in zijn werk?
- Op zandwegen wordt soms onverantwoordelijk hard gereden. Hoe is dat eigenlijk geregeld?
- De Stichting Steenbreek wil een avond organiseren met de gemeente over groenbeheer.

- Is er inzicht in de inzet van andere belangengroeperingen?
- Mevrouw Boelema (gebiedsmanager van Haren) meldde dat er plannen zijn om aan het eind van dit jaar bijeenkomsten te organiseren met burgers en plaatselijke organisaties om visies te helpen vormen op hoe Haren zich zou moeten ontwikkelen.

Wat betekenen al deze opmerkingen voor het werk van de stichting?

Er zijn zaken waar we als stichting niet meteen een actieve rol kunnen spelen, maar waar we wel bij betrokken willen zijn, zoals het gemeentelijke beleid.

Met de onderwerpen waar we al mee bezig zijn (Scharlakenbos en het omringende gebied, bestemmingsplan buitengebied/ nieuwe omgevingsvisie, ontwikkelingen rond de Fruitberg), gaan we door.

Een van de bestuursleden begint met informele gesprekken met boeren in de gemeente over de vraag hoe zij de toekomst zien van het landelijke gebied. Dat is werk voor de langere termijn. Ook op de langere termijn: meedenken over de ecologische structuur in Haren en over ecologische verbindingszones.

Voor de plannen voor de langere termijn en voor de continuïteit is er ook uitbreiding van het bestuur nodig. Er zijn nu vier bestuursleden, we streven naar een uitbreiding. Als u interesse heeft, stuur een e-mail aan marinus.brijker@planet.nl of meigie@xs4all.nl

Werkgroepen

We willen ons ook gaan richten op directe verbetering van de kwaliteit van het landelijk gebied. Daarvoor willen we twee werkgroepen beginnen.

- een werkgroep die zich gaat bezighouden met de zandwegen in ons deel van de gemeente.
- een werkgroep die zich gaat bezighouden met het bevorderen van ecologisch bermbeheer.

We hebben dus ambities. Die kunnen we alleen waar maken met hulp van betrokken inwoners uit de voormalige gemeente Haren. Voor de werkgroepen vragen we mensen die zich willen gaan inzetten. Een toelichting op de doel en werkwijze van beide werkgroepen vindt u hieronder in deze nieuwsbrief.

Website

Binnenkort komen we met een eigen website met informatie over achtergrond en doelstellingen van de stichting, over actuele ontwikkelingen en aankondigingen van activiteiten. We berichten daarover als het zover is.

Werkgroep Zandwegen

De zandwegen in het landelijk gebied zijn van grote landschappelijke en cultuurhistorische waarde. Er is nog plm. 30 km zandweg in het landelijk gebied van Haren. De meesten zijn eeuwen oud.

In 1978 werden de milieubewuste inwoners van Haren opgeschrikt door een voorstel van de gemeente om de zandwegen te 'stabiliseren'. De 'Werkgroep- Haren voor Natuur behoud en milieubeheer' onder aanvoering van Thijs Duijm schrijft op 20-9-1978 in een brandbrief aan de raad: *"De risico's, die voor het milieu uit de plannen van B&W voortvloeien liggen in de toename van intensiteit en gemiddelde snelheid van het gemotoriseerd verkeer (geluid, stank, verontreiniging, beschadiging, overlast voor fietsers, wandelaars en ruiters, enz.)"*

In de brief worden nog meer bezwaren genoemd, zoals schade aan bomen, heggen en bermbegroeiing. Opgemerkt wordt: *"de wenselijkheid een deel van de zandwegen te sluiten voor gemotoriseerd verkeer, anders dan t.b.v. de aanwonenden en bedrijfsmatig gebruik."*

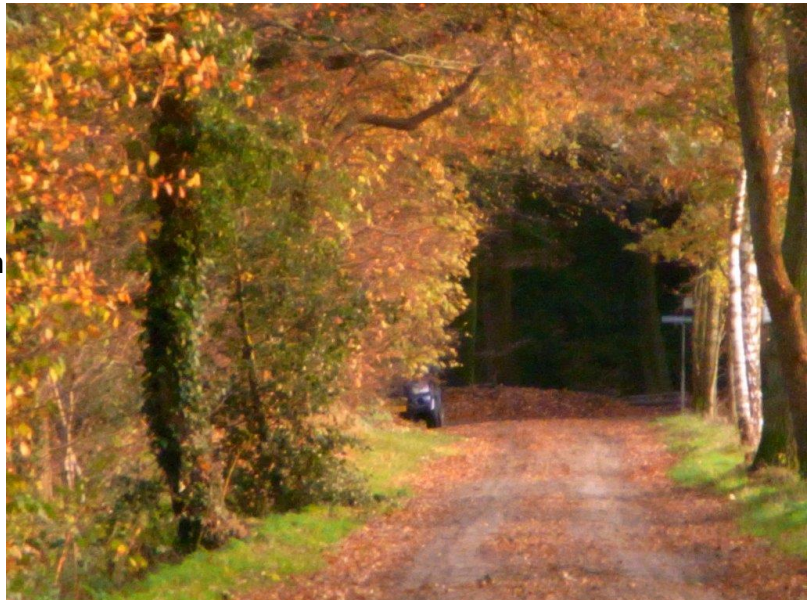
Het stabilisatieplan verdween onder in een la. Het behoud en het onderhoud van de zandwegen bleef echter een punt van gemeentelijke zorg. Daarom stelde de gemeenteraad in 1989 de 'Nota Zandwegen' vast. Deze nota is sindsdien de basis voor het beleid.

In deze nota wordt aangegeven *"dat het gezien de landschappelijke, ecologische, recreatieve en cultuur-historische functies van deze wegen alleszins aanbeveling verdient de zandwegen in stand te houden"*. Ook maakt de nota melding van een inventarisatie samen met het IVN om te *"bezien of het beheer van de bermen nog wijzigingen behoeft. Thans wordt een verschrallingsbeheer voorgestaan."*

In de Beheersverordening (de opvolger van het bestemmingsplan Buitengebied 1990) staat in de toelichting dat er 'een beschermende regeling' is opgenomen ter behoud van de zandwegen. Wij hebben die helaas niet kunnen vinden.

Na 30 jaar is de Nota Zandwegen toe aan een actualisatie. Het is op de zandwegen en (fiets)paden veel drukker geworden. Op enkele incidentele verkeersmaatregelen na is het netwerk van zandwegen nog steeds opengesteld voor gemotoriseerd verkeer. Het onderhoud laat op veel plaatsen te wensen over, fietspaden zijn te smal, het gemotoriseerd verkeer zit andere gebruikers in de weg en verstoort de rust. Gezien de sterke afname van de biodiversiteit is het zinvol ook de ecologische betekenis van de zandwegen beter in beeld te krijgen en door uitgekiend bermbeheer de ecologische waarden te versterken.

De gemeente zal voor het gebied van Haren en Ten Boer een omgevingsvisie moeten opstellen als aanvulling op de in 2018 vastgestelde omgevingsvisie 'the Next City', die alleen de stad omvat. De nieuwe omgevingsvisie is de basis voor het juridisch bindende omgevingsplan als opvolger van het bestemmingsplan Buitengebied 1990. De omgevingsvisie is ook de basis voor het dagelijks beleid met betrekking tot inrichting en gebruik van het landelijk gebied.

Onze Stichting vindt dat een geactualiseerde visie m.b.t. zandwegen onderdeel moet zijn van de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Wij willen daaraan een bijdrage leveren met behulp van een werkgroep Zandwegen onder de vlag van de Stichting. Wat moet er zoal gebeuren?

- De verschillende zandwegen inventariseren, waaronder het vaststellen van het huidige gebruik;
- De cultuurhistorische achtergrond en betekenis opsporen;
- Knelpunten opsporen bij onderhoud en gebruik;
- Contacten leggen met belanghebbenden en het wijkteam Haren;
- Aanbevelingen formuleren ten behoeve van de nieuwe omgevingsvisie.

Wilt u meedoen met de werkgroep of knelpunten en aanbevelingen doorgeven?

Stuur een mail aan j-wittenberg@hetnet.nl. In november houden we een bijeenkomst om de aanpak te bespreken.

Werkgroep Bloeiende Bermen

Met de campagne '*Mijn berm bloeit*' is door de Vlinderstichting en Floron de bloemrijkdom in het boerenland in kaart gebracht. Ruim 1500 bermen werden geïnterviewd. Bij 40% telde men grote brandnetel, dit duidt erop dat veel bermen in het landelijk gebied veranderen in voedselrijke ruigten. Verschrallend ecologisch bermbeheer is daarom van groot belang.

De gemeente Groningen voert hier al langer beleid op, met wisselend succes (zie bijvoorbeeld de Helperzoom). Ook in het coalitieakkoord van de gemeente Groningen (2019-2022) wordt het belang van groenonderhoud expliciet benoemd: *"een groene omgeving is een gezonde omgeving, het wapent ons tegen klimaat verandering en helpt de ecologie te versterken. (...) Het bestaande groen en de ecologische hoofdstructuur worden versterkt. Naast investeringen in het uitbreiden van groen, verbeteren we de leefkwaliteit door verhoging van het onderhoudsniveau van groen en schoon"*.

De voormalige gemeente Haren was nog niet zo ver op dit gebied, en voor zover actief, ook met wisselend succes (zie bijvoorbeeld de Kerklaan). Er is vanuit het wijkteam Haren in principe wel steun voor ecologisch bermbeheer. Voor de realisatie daarvan is echter de inbreng en steun van bewoners van belang. Ander maaibeeld kent vele fases en zal tijdelijk leiden tot een ander straat-en bermbeeld. Niet iedereen is daarvan gecharmeerd of begrijpt dat het jaren duurt voor het gewenste resultaat zichtbaar is.

Ook moet er nog het nodige voorwerk gebeuren om gericht en effectief beheer te kunnen uitvoeren.

De werkgroep Bloeiende Bermen wil zich ervoor inzetten om de groenbeheerders van Haren te ondersteunen bij de nodige veranderingen.

Wat moet er zoal gebeuren?

- De bermen in het landelijk gebied in kaart brengen, typeren en uitzoeken wie belanghebbenden zijn (eigenaar aanliggende grond of eigenaar van de weg);
- Uitzoeken welk beheer dan het beste is (dat kan per berm verschillen);
- Contact leggen en afstemmen met natuurbehoud organisaties en wijkteam Groen;
- Bijdrage leveren aan het bermbeheersplan in overleg met het wijkteam Haren;
- Op termijn kunnen we mogelijk aansluiten bij het plan 'Biodiversiteit Midlaren en Noordlaren'. Hierbij wil Landschapsbeheer Drenthe en Groningen de biodiversiteit vergroten in houtwallen en bermen en ook op particulier terrein zoals agrarisch land en privé erven;

Het ligt in de bedoeling een avond te organiseren om belangstellenden en betrokkenen te informeren over wat men kan doen om bij te dragen aan meer biodiversiteit

Geïnteresseerden om deel te nemen aan de werkgroep kunnen een email sturen naar de contactpersoon Amanda le Grand alegrand789@gmail.com